

J.nr. 18-30411-000006
Ref. MEB
Den 28. november 2018

Notat fra møde i Udvalg for plantesorter og udsæd (UPU) torsdag den 15. november 2018

Deltagere

Ole Olsen (OOL, formand), Birte Boelt (BB), Asbjørn Børsting (AB), Gerhard Deneken (GDE), Nils Elmegaard (NEM), Lars Bonde Eriksen, Birger Eriksen (BE), Anne Esther Fabricius (AEF), Thor Gunnar Kofoed, Anders Lund (AL), Anders Mondrup (AM) og Simon von Siebenthal (SVS). Desuden deltog Troels Prior Larsen (TPL) som observatør.

Fra Landbrugsstyrelsen (LBST) deltog Kristine Riskær (KRRI), Maria Boye Simonsen (MBS) og Merete Buus (MEB, referent). Lars Landbo (LBO) og Naja Steen Andersen (NSA) deltog under pkt. 2.3, 2.4 og 3.7. Malene Kjer Andersen deltog under pkt. 4.

Afbud

Claus Bech (CB), Lasse Skovlund Bech (LSB), Jens Holstborg, Dorte Nissen, Jon Birger Pedersen (JBP) og Kim Bonde Petersen.

Dagsorden for mødet		
1.	Meddelelser <ol style="list-style-type: none"> 1. Landbrugsstyrelsen 2. TystofteFonden 3. Medlemmerne 	
2.	Diverse plantenyhedsbeskyttelse og sortsafprøvning: <ol style="list-style-type: none"> 1. Orientering om arbejdet i EU, CPVO og UPOV 2. Brexit, herunder ændring af sortlistebekendtgørelsen 3. EU-domstolens afgørelse om mutagenese-teknikker 4. Update om patenter og EU's sortslovgivning 5. Brødhvedelisten 	Bilag
3.	Diverse certificering og handel: <ol style="list-style-type: none"> 1. Orientering om arbejdet i EU og OECD 2. Orientering om planlagte bekendtgørelsesændringer 3. Eksport og dansk skadegørerstatus 4. Plantepas og krav til operatører 	Bilag

Dagsorden for mødet		
	5. Orientering om møde i Arbejdsgruppen om certificering 23. oktober 2018 6. Kontrol dyrkning af bederoer 7. Screening af udsæd af majs, raps og lucerne fra andre EU-lande samt import fra tredjelands for tilstedeværelse af ikke-godkendte GMO'er	
4.	TEMA: Frø og sorter i den nye økologiforordning 2018/848	
5.	Eventuelt, herunder nye møder i 2019	

1. Meddelelser

1.1. Landbrugsstyrelsen

LBST orienterede om arbejdet med juridisk kvalitetssikring, hvor praksis bliver beskrevet i vejledninger på områder, hvor dette udestår. Vejledninger er et supplement til bekendtgørelserne og offentliggøres efter høring af erhvervet i Retsinfo, ligesom det gælder for bekendtgørelser. Det er med til at styrke retssikkerheden, at der skabes større åbenhed om praksis også i forhold til udenforstående. Der skal bl.a. laves en vejledning for hele sortsområdet.

LBST orienterede om behovet for og arbejdet med at få sat en revision af markedsdirektiverne på den kommende Kommissions arbejdsprogram, herunder en permanent mulighed for autoriseret avlskontrol af præbasis- og basisfrø, samt ønsket om at udvide autorisationsmuligheden til også at omfatte certificering. En ny frølov bør have ophæng i kontrolforordningen, så der bliver mulighed for mere risikobaseret kontrol. TGK nævnte ønsket om også at kunne håndtere nye forædlingsteknikker og patenter indenfor planteområdet i en ny frølov.

LBST sagde, at styrelsen undersøger hjemmel i forhold til at betale for at udtrække data om ukrudtsindhold fra TystofteFondens certificeringssystem. Data skal anvendes til en analyse af behovet for ændring af normer for ukrudtsindhold ved certificering, som Aarhus Universitet udfører for styrelsen.

1.2. TystofteFonden

GDE orienterede om indvielsen af TystofteFondens (TF) nye faciliteter, kommende fagudvalgsmøde 27. november, fin tilslutning til prøvetagerkursus i Odense, samt et højt antal efterårsanmeldelser til sortsafprøvning. Sigyn Valrind er ny koordinator for certificeringsteamet på Tystofte.

1.3. Medlemmerne

AB orienterede om et tæt samarbejde med styrelsen om en 50 pct. vækstplan for maltbygekспорт til Kina, som DAKOFO har gode forhåbninger til. AB takkede for det gode og tætte samarbejde. Kina er meget imponeret over vores kvalitetssystemer og den høje certificeringsgrad.

2. Diverse plantesortsbeskyttelse og sortsafprøvning

2.1. EU, CPVO og UPOV

- **CPVO:**

Budget 2019: planen for 2019 er break-even. Gebyret er uændret, men der er kommet flere anmeldelser. Der er øgede udgifter til personale (2 ekstra ansatte) samt it og audits. Der overføres 750.000 euro til reserven (590.000 året før), vedlagt er oversigt over den finansielle situation, oversigt over reserven ses som pkt. 4. Projekt om "audit fee chargeback" fortsættes ikke grundet for omfangsrig administration.

Der sættes et loft over hvor meget afprøvningsgebyr må stige. Loftet fastsættes til 3% om året. Aarslev fik fornyet sin godkendelse til at afprøve pryddplanter, men har oplyst at ville afslutte aktiviteten ved udgangen af næste år på trods af at tilladelsen normalt løber i tre år.

Regnskab 2017: I 2016 var der underskud, i 2017 var overskuddet på ca. 1,4 mio euro pga. stigning i årsgebyr fra 250 til 330 euro.

Der blev i øvrigt afrapporteret om diverse udviklingsprojekter, primært indenfor molekylærbiologi. Der blev informeret om det øgede samarbejde med EPO og EUIPO. Anmodningen om forlængelse af beskyttelse af sorter af asparges, visse træarter og blomsterløg blev ikke imødekommet, da kommissionen mente at data var utilstrækkeligt.

- **UPOV:**

Forretningsplanen 2020-2021 blev gennemgået. Der er udarbejdet en kommunikationsplan og indsatsen på dette område øges betragteligt, der er bl.a. produceret en række videoer. Strategiplan, IT-projektplan og plan for samarbejde blev præsenteret. F.eks. øges samarbejdet med International Treaty on Plant Genetic Resources for Food and Agriculture.

Det russiske sprog blev tilføjet UPOV dvs. tolkning og dokumentoversættelse vil fremover også være til russisk.

Ved regnskab 2017 var der et underskud på 290,363 CHF. Reserven er nu på 629,830 CHF.

2.2. Brexit

LBST orienterede om konsekvenserne af en hård Brexit, hvorefter

- UK bliver 3.-land efter 29. marts 2019
- Sorter skal være på de fælles EU lister for at måtte handles i EU
- Sorter skal have en vedligeholder i EU for at forblive på de fælles sortslister
- Anmeldelser af sorter fra UK til den danske sortslister efter hasteproceduren, som blev indført i april 2019, gælder indtil udgangen af 2018.
- Frø kan ikke importeres fra EU før der er vedtaget en ligestillingsaftale med UK. Kan tage op til 3 år, medmindre UK får en sær aftale.
- UK overtager alle CPVO's sortsbeskyttelser og alle sorter på de fælles EU sortslister
- UK lægger op til at acceptere frø certificeret i EU

Sortslistebekendtgørelsen ændres, som følge af en mulig hård Brexit, så muligheden for anmeldelser efter hasteproceduren fjernes 1. januar 2019.

LBST forbereder faglig nyhed om betydningen af en hård Brexit og andet informationsmateriale, bl.a. et flowdiagram om hvordan man skal forholde sig i forskellige situationer ved handel med UK. LBST spurgte udvalget, om der er noget som styrelsen skal være opmærksomme på. Udvalget støttede informationsarbejdet om Brexit.

2.3. EU-domstolens afgørelse om mutagenese-teknikker

LBST orienterede om EU-domstolens afgørelse og dens betydning for sortsområdet. TGK supplerede med, at det betyder, at alle sorter forædlet siden 2001 reelt er GMO og Kommissionen er blevet bedt om en politisk afgørelse allerede i 2007, da man ikke kan spore anvendelsen af de nye mutageneseteknikker og lovgivningen bør derfor ændres. BE var enig i at alt er GMO, men at mutationsforædling er undtaget i bilaget til udsætningsdirektivet. Der er behov for at finde skillelinien mellem hvad der er undtaget og hvad der ikke er.

Medlemmerne opfordrede til at rejse problematikken overfor Kommissionen og i den forbindelse se på muligheden for at løse problemstillingen via frølovgivningen. LBST sigter mod at indkalde Dialogforum til møde i januar for at få problemstillingen drøftet.

2.4. Patenter og EU's sortslovgivning

BE orienterede om status på patenter i fht. EU's sortsbeskyttelse. DG Grow har holdt møde med patentkontorer og interessenter i EU. Der findes i dag allerede patenter indenfor de fleste arter, der gør det svært at få godkendt nye patenter. EPO vil ikke i dialog i forhold til det materiale, der ligger i genbankerne. Samtlige brugere af frø sagde på mødet klart nej til patenter på planteområdet, 'breeders exemption' og 'farmers right' bør respekteres. Emnet forventes at blive et tema i EU-Parlamentets valgkamp i 2019. KRRI sagde, at det er vigtigt at forberede sig på fremtiden i forbindelse med patenter indenfor planteområdet. AM sagde, at virksomheder kan have en interesse i at beskytte deres investeringer med patenter. BE sagde, at det også kan ske via hurtig offentliggørelse. TGK sagde, at patenter er vigtige ved handel ud af EU.

2.5. Brødhvedelisten

LBST orienterede om, at styrelsen sammen med DAKOFO, møllerne, SEGES og Fagudvalget for sortsafprøvning er i gang med at ændre kriterierne for hvordan man får en sort på brødhvedelisten i en mere markedsorienteret retning. Det er et af elementerne i styrelsens juridiske kvalitetssikring nævnt under pkt. 1.1. AB kvitterede for det gode samarbejde og tilføjede at erhvervet forventer en væsentlig større andel dansk brødhvede fremadrettet.

3. Diverse certificering og handel

3.1. EU og OECD

LBST orienterede kort om arbejdet i EU og OECD. Der er sendt referat ud fra den seneste EU møde 3. oktober. Dagsorden til kommende OECD arbejdsgruppemøde januar 2019 og referater fra OECD årsmødet i 2018 er sendt ud med dagsordenen.

3.2. Bekendtgørelsesændringer

LBST har netop sendt bekendtgørelsesændringer i høring. Ændringerne vedrører markfrø, sædekorn og grønsagsfrø og er beskrevet i høringsmaterialet, som UPU har fået tilsendt.

3.3. Eksport og dansk skadegørerstatus

Punktet blev ikke behandlet.

3.4. Plantepas og krav til operatører

LBST orienterede om arbejdet med implementering af plantesundhedsforordningen. Styrelsen udsender en vejledning om plantepas og operatørkompetencer, som får betydning for virksomhederne, idet en lang række arter fremover skal påsættes plantepas i kombination med certificeringsmærket. For at blive autoriseret skal virksomheden opfylde en række kompetencekrav i forhold til at kunne identificere og bekæmpe en række væsentlige planteskadegørere.

Kommissionen har lavet udkast til en retsakt, der indeholder lister over karantæneskadegørere, beskyttet zone skadegørere, regulerede ikke-karantæneskadegørere (såkaldte RNQP'er) og risk management measures i forbindelse med RNQP'erne. UPU fik det i udkast i første halvdel af november. I annex III side 75 og frem fremgår de arter og skadegørere, som virksomhederne skal interessere sig for.

3.5. Kontrol dyrkning af bederoer

LBST orienterede om OECD reglernes og markedsdirektivernes krav om kontrol dyrkning af alle arter. TF præsenterede udkast til, hvordan bederoer kan kontroldyrkes fremadrettet. AM fremførte, at bederoer ikke kontroldyrkes i andre EU stater som fx DE og BE, som er vigtige i forhold til bederoer. LBST noterede bemærkningen, men fremhævede at kontroldyrkning er et krav i forbindelse med certificering. LBST undersøger, hvilke stater der kontroldyrker bederoer og hvilke der ikke gør og hvorfor ikke.

3.6. Screening af udsæd af majs, raps og lucerne for ikke-godkendte GMO

LBST orienterede om kontrollen i 2018 med, at der ikke bliver udsat ikke-godkendte GMO i miljøet i Danmark. Virksomhederne blev opfordret til at sikre, at alle relevante analyser er foretaget ud fra en risikovurdering af art og land, der importeres fra. AM opfordrede til styrelsen arbejder for en standardisering af test på EU-niveau, så en test dækker mulige events for den enkelte art. ESA arbejder også på en sådan standardisering. BB opfordrede til at se på arbejdet i ISTA's GMO arbejdsgruppe. [Rapporten fra JRC kan desværre ikke deles med udvalget på nuværende tidspunkt. Ref.]

4. TEMA: Frø og sorter i den nye økologiforordning 2018/848

MKA, AL og SVS holdt indlæg om den netop vedtagne økologiforordning. MKA sagde, at der ikke kommer en fælles database, men at Kommissionen muligvis vil pege på en fælles model, som dog skal dække både frø, husdyr m.m. Virksomheder kan melde frø ind til andre staters databaser, hvis sorterne er afprøvet under lignende forhold som i den givne stat.

AL sagde, at økologerne forventer et løft af økologiområdet med den nye forordning, og håber at forædlerne vil interessere sig for udvikling af heterogent materiale og sorter særligt egnet til det økologiske område, hvor der stort behov for udvikling af sorter, der fx selv kan skygge for ukrudtet. AM supplerede og sagde, at økologerne allerede efterspørger virksomhedens gode sorter af markfrø og kløver og at der allerede forædles på ukrudtsdelen.

SVS sagde, at frøsamlerne mest er interesserede i heterogent materiale, som kan tilpasse sig et ændret klima og andre vækstforhold. MEB sagde, at det er vigtigt, at frøsamlerne bidrager aktivt til udviklingen af de kommende regler for heterogent materiale, hvis de har særlige ønsker, som afviger fra de muligheder, som den nuværende forsøgsordning giver. Desuden vil den nye plantesundhedsforordning betyde krav om plantepas ved internethandel til den endelige forbruger, jf. dagsordenens pkt. 3.4.

5. Eventuelt, herunder nye møder i 2019

Der er aftalt møder 2. maj 2019 kl. 10-14 hos TystofteFonden og 14. november kl. 10-14 i LBST i Nyropsgade 30. Temaer er indtil videre Patenter i maj og ny frølov i november.

KRRI ønskede TGK tillykke med valget som viceformand for L&F og takkede for hans mangeårige indsats i udvalget og for frøområdet. Han har arbejdet for at finde løsninger på midten og har været erhvervets EU fikser og også politiske fikser i forbindelse med TF's tilblivelse.